

Naslov — Address:
NOVA DOBA
4117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.
(Tel. Henderson 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

Dvajset tisoč članov v J.
S. K. Jednoti je lepo število,
toda 25,000 bi se slišalo še
lepše!

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Entered As Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under The Act of March 3rd, 1870. — Accepted for mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925.

49 — ŠTEV. 49

CLEVELAND, O., WEDNESDAY, DECEMBER 30 1930 — SREDA, 3. DECEMBRA 1930

VOL. VI. — LETNIK VI.

SLOVENESKE VESTI IZ CLEVELANDA

KRATEK TEDENSKI PREGLED

Primorski dan bo v nedeljo decembra v Clevelandu, O. slovensko dramsko društvo Cankar se je na klic Jugoslovanske Obrane drage vodilno s tem, da vprizori nedeljo 7. decembra zvečer v slovenskem Narodnem Domu St. Clair Ave. pretrstljivo "Kajn," ki je nekak od Kalvarije, na kateri fašisti rabili že nad eno deset dnevno križajo naš zasuhni narod na Primorskem, čisti dohodek prireditev je menjen Jugoslovanski Obrač, kateri početek je bil ustvarjan protestnem shodu, ki se pred nekaj tedni vršil v Clevelandu. Jugoslovanska ana, katera si je za enkrat na nalogu obveščanja javila o krivicah, ki se gode um bratom v Julijski Kra potrebuje nekaj finančnih stev. Svojo pomoč je prvo udilo dramsko društvo Ivan Karan s vprizoritvijo igre "In," od mnogobrojnega po občinstva pa je odvisno, Jugoslovanska Obrana dobi potrebnih denarnih sredstev. Vstopnice so samo po 50. Vsak, kdor slovensko jugoslovansko čuti, je vabna to prireditev.

pera "Gorenjski Slavček," je pretečeno nedeljo posamostojno pevsko društvo v clevelandskem Public Theaterju, je zelo dobro izpadlo. Poset je bil številno približek kot v pretečeni sezoni prizoritvi opere "Urh, grofski," prireditev pa je bila menjeni pisci teh vrstic še bolj lepa, sočna in mikanjna. Ameriški kritik Mr. James Rogers je v dnevniku Cleveland Plain Dealer napisal o "Gorenjskem Slavčku" prav laskavsko eno kolono dolgo kritike. Skice glavnih karakterov so priobčene s kritiko, so pa le deloma posrečene. Tako je bilo zopet enkrat slovensko ime zanešeno v srce priskoga velemešta na kri naše sladke pesmi, v pestrosti naših narodnih noš in smeli žilnosti naše doraste mladi. In to je vsekakor najnačin.

Miss Jeanette Perdan, hčerka narodnega in društvenega delavca, predsednika glavnog nadzornega odbora J. S. K. Jednote, ki je letos spomlajepim uspehom absolvirala pianistinja in pevka-sopranista "Conservatory of Music" v Berea, Ohio, nastopi 5. decembra na koncertu "Chicago University" v Chicagu, Ill., s skupimi točkami. Ker slovi zavod kot eden najboljših te v Zedinjenih državah, je nastop Miss Perdane brez veliko odlikovanje za umetnico. Miss Perdan je članica J. S. K. Jednote.

Slovenski Narodni Čitalnici, svoje prostore v S. N. mu na St. Clair Ave., je po društvo Carniola Tent, št. 38, Maccabees, sveto \$12.00, častno članarino.

soglasju z resolucijo, ki je sprejeta na protestnem dnu v Clevelandu dne 28. decembra t. l., je bila nedavno novana Jugoslovanska Obrata, katera provizorični odbor je izjavljen sledče: Rudolph

(Dalej na 2. strani)

MANJŠE ŠTEVILA FARM V ZED. DRŽAVAH

MOTHER JONES, po vsej Ameriki znana boriteljica za pravice delavcev, ki je pretečeno spomlad doseglja starost 100 let, je na večer 30. novembra preminila v Silver Springsu, Maryland, nedaleč od našega glavnega mesta Washingtona. Nepozabna pokojnica se je nad 60 let borila na najrazličnejših frontah unijskega delavstva te dežele. Kjerkoli je bil štrajk, tja se je podala sivolasa Amazonka in navduševala štrajkarje, s katerimi je dostikrat delila tudi šikane lokalnih oblasti ali državnih miličarjev. Organizirana delavstvo ne bo nikdar pozabilo Mother Jones, ki je nad 60 let svojega življenja posvetila preganjanim in zatiranjem.

Zadnje čase je Mother Jones živila na farmi prijateljske družine Walter Burgess v Silver Springsu, Md. Nad eno leto je bila bolna in je prebila večino časa v postelji. Rojena je bila pokojnica v Corku na Irskem, odkoder je prišla v Ameriko s svojim ocetom že v svojih otroških letih. Glasom poslednje volje bo pokopana na Mount Olive, Ill., pokopališču, poleg petih ruderjev, ki so dali svoja življenja v borbi za delavsko stvar.

Blag spomin nesebični boriteljici za pravice ponižanih in preganjanih!

DELAWSKI TAJNIK James J. Davis, ki je bil pri novembarskih volitvah izvoljen zveznim senatorjem iz Pennsylvanije, je podal resignacijo kot delavski tajnik. Predsednik je Davisovo resignacijo sprejel in imenoval novim delavskim tajnikom William N. Doak-a iz Virginije. Doak je podpredsednik bratovščine železničarjev, katera organizacija ne spa da k American Federation of Labor. Nekateri sodijo, da zvezni senat ne bo potrdil Doaka delavskim tajnikom.

PETDNEVNI tedenski delavnik po šest ur dnevno priporoča zastopnik unijskih premogarjev v West Virginiji, Van A. Bittner. V odprttem pismu pozivlja predsednika Hooverja, da naj izda tozadovno proklamacijo na vso industrijo v delželi. To bi bil po mnenju Bittnerja najuspešnejši korak za odpravo brezposelnosti. Bittner se zgraja nad dejstvom, da več kot polovica delavcev v železni industriji dela po 12 ur na dan, v tovarnah pletenin je še marsikje v veljavi deseturni delavnik, medtem pa je stotisoč in milijone delavcev brez dela in zaslužka.

K ZAKLJUČNEMU zasedanju se je zbral sedanji 71. zvezni kongres v ponedeljek 1. decembra. Službena doba tega kongresa bo avtomatično končana 4. marca 1931.

SENATOR Hiram Bingham iz države Connecticut naznana, da bo že v tekočem zasedanju vložil predlogo za izdelavo in prodajo 4% piva in vina. Predlagal bo tudi, da se zdravnikom vrne pravica predpisovati svojim pacientom pivo in vino, kjer to smatrajo umestnim.

POPOLNOMA USTAVLJE NO bo naseljevanje v Ameriko za dobo dveh let, ako bo v kon-

KORISTNO PORABLJENI ODPADKI

Zdravstveni departmanti posameznih držav ali mest so mnogokrat trn v peti lastnikom raznih tovarn in dragih industrij, ker iz zdravstvenih ozirov zahtevajo, da se z odpadki industrije ne onesnaža tekoče vode in jera. Tako onesnažena voda je mnogokrat zdravju škodljiva in dostikrat razširja s mračno ujetnostjo.

Lastniki tovarn so bili vsled pritožb ali zahtev zdravstvenih departmenvtov v mnogih krajih prisiljeni razmišljati, kako bi se na tak drug način mogli iznebiti odpadkov industrije. Najeli so eksperte, ki so skušali najti načine, potom katerih bi bilo mogoče odpadke koristno izrabiti.

V mnogih slučajih se jim je to tako dobro posrečilo, da koristno porabljeni odpadki prinašajo industriji lepe postranske dohodek.

V Argo, Ill., je tovarna, ki izdeluje iz koruze škrob in razne druge izdelke. Tekoči odpadki te tovarne so nedavno tako onesnažila voda, kot bi jo komaj onesnažilo mesto z 800,000 prebivalci. Sanitarne oblasti so pritiskale na vodstvo podjetja tako dolgo, da so začeli odpadke izrabljati zelo intenzivno.

Veljavno je začelo vršiti redno poštno službo med Clevelandom, O., in Pittsburghom. Pa, letalo s takozanim "avtomatičnim pilotom." Ta nova iznajdba, katero je izgotobil Otto W. Greene iz Elyrije, Ohio, obdrži letalo v vodoravnem poletu, ne da bi se bilo treba letalcu brigati za to. Pilot regulira le smer na desno ali levo. "Avtomatični pilot" je posebno velikega važnosti v oblačnih ali megljih.

V poštni službi med Chicago in San Franciscom so nova, čisto kovinska letala, ki so konstruirana tako, da po vzletu pritegnejo kolesa pod krila.

To zmanjša odporno silo zraka.

Tudi drugače so letala izdelana tako, da kar mogoče neovirano reže zrak, kar pospešuje hitrost poleta.

Hitrost teh letal se ceni na 158 milj na uro.

V pečeh, kjer se iz premoga žge "kok," se napravlja tekočina, vsebujoča smolno kislino in phenol. Ta tekočina zelo zasmradi vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki, ki so ostajali pri napravljanju koka, ker so močno zasmrili vodo, v katero se spušča. Nedavno so iznashi nov način, po katerem iz teh odpadkov podberejo phenol, ga sčistijo in prodajo. Dohodki prodaje pene pokrijejo vse stroške.

Tudi v Nemčiji, Franciji in Danski so imeli neprilike z odpadki,

"Nova Doba"

GLASILLO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Naročnina za člane 72c letno; za nečlane \$1.50, za inozemstvo \$2.

OFFICIAL ORGAN

of the
SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. VI. NO. 49

83

Hranjenje denarja

Hranjenje denarja je lepa in priporočljiva navada. Kdor si v dneh zdravja in dobrega zasluka nič ne prihrani, dasi bi lahko, ni pravičen napram samemu sebi niti napram svoji družini in splošnosti. Vsi vemo sicer, da je zasluk marsikaterega delavca tako boren, izdatki za družino pa tako raznovrstni, da na kakšne prihranke ne more misliti, ampak je zadovoljen, če more pokrivati tekoče stroške. V vseh slučajih pa to ne velja. Eden ali drugi bi si od svojega zasluka lahko nekaj malega prihranil, če bi le hotel.

Vsak prihranek, naj bo še tako majhen, je nekaka varovalnina za slučaj potrebe. Priznati je treba, da je naš narod priden in varčen. Konični lenuhi in lahkomiselni zadržljivci so med ameriškimi Slovenci v odločni manjšini. S pridnostjo in varčevanjem je mnogo naših rojakov v tej deželi prišlo do čednih domov, lepih trgovin ali do večjih ali manjših prihrankov v gotovini. To dviga naš ugled med drugorodci in našo lastno samozavest, ob enem pa je tudi tista podlaga, na kateri Slovenci o prilik raznih štrajkov tako trdno stope.

Kdor zna varčevati, bi moral znati pa tudi denar varno hraniti, če ga nima vloženega v nepremičninah. Bogati ljudej nikdar ne nosijo mnogo gotovine seboj, in morajo že vedeti zakaj. Tudi ga ne hranijo navadno dosti v svojih domovih. Denar lahko izgubimo, lahko nam ga vzamejo roparji ali tatovi, lahko nam o prilik kakšne eksplozije ali požara zgori. Ako nam je ukraden ali nam zgriček, draft ali vložna knjižica, ni nič izgubljenega; samo obvestimo inštitucijo, potom katere je bil dotični dokument izdan, pa se bo zadeva poravnala, morda z daljšo ali krašjo zamudo, vendar brez aktualne škode za nas.

Vsaka količaj večja sveta denarja, ki se ne rabi sproti, bi morala biti obrestenosno naložena. Potom obresti se prihranek veča brez našega truda, medtem ko je v kakem loncu, cunjah ali v zemlji skrit denar mrtev, v slučaju nenađene smrti ali požara pa dostikrat totalno izgubljen.

Aktuar zveznega zakladniškega departmanta, Joseph S. McCoy, sodi, da je za več kot 400 milijonov dolarjev v papirnatem, srebrnem in zlatem denarju izven cirkulacije. To gotovino imajo na različne načine doma ali kjerkoli spravljeni ljudje, ki ne zaupajo bankam ali pa ki bivajo v krajih, kjer ni denarnih zavodov v bližini. Nekaj tega denarja je tudi v "šparovkih" ali pa v žepih in miznicah ljudi, ki hčajo imeti vedno gotovo sveto denarja na rokah. Isti uradnik zvezne zakladnice je tudi nedavno izjavil, da še zdaj ni bilo vrnjeno za 890 milijonov dolarjev starega papirnega denarja. Novi papirni denar male oblike je v cirkulaciji že 15 mescev, vendar je še takoj ogromna množina starega denarja raztresena po deželi. Ta denar ni v vsem tem času prišel na nobeno banko ali hranilnico, kar dokazuje, da leži nekod mrtev ali pa je uničen.

Zvezna zakladnica bo po mnenju McCoya profitirala od 10 do 60 milijonov dolarjev na papirnem denarju, ki ne bo nikdar vrnjen zakladniškemu departmantu, bodisi, da bo ostal kje zakopan in pozabljen, bodisi, da je bil uničen po ognju, povodnih in drugih katastrofah. Na ta način bo zvezni zakladnici ostala gotovina v zlatu in srebru, katero je dotični papirnati denar reprezentiral.

Vrčnost je lepa lastnost, toda hraniti denar na način, da nam ali našim dragim nikoli ne more priti v korist, je nesmetno. Imamo zvezno poštno hranilnico, imamo dobre in zanesljive hranilnice in banke, stavbinska in posojilna društva in podobne institucije, ki so neprimerno bolj varne za hranjenje tudi malih zneskov, kot so naši žepi, miznice, stare nogavice, lonci in luknje v kleti.

Kdor je zdrav in ki vsaj nekaj primernega zaslubi, naj bi si skušal vsak mesec vsaj nekaj malega prihraniti za takozvane deževne dni. Taki dnevi zelo radi pridejo prej ali silej. Kdor pa ne more računati na prihranek nobene druge vrste, pa naj vsaj pristopi k dobrni podporni organizaciji. To mu bo dalo vsaj nekaj sigurnosti, da v času bolezni ne bo ostal brez vse pomoci in da bodo njegovi dragi za slučaj njegove smrti vsaj nekoliko preskrbljeni za prvo silo.

Naša J. S. K. Jednota je trdna podpora organizacija, nad sto procentno solventna in pod stroškim državnim nadzorstvom. Ponašati se more z dobrim vodstvom in točnim poslovanjem. Poleg tega je popolnoma nestrankarska organizacija, ki nikomur ne vsiljuje kakšnega gotovega prepranja, niti mu ga ne brani. Vsak član, ki izpolnjuje svoje obveznosti napram Jednoti, je enakovreden in dober član.

Bratje in sestre, ki imate prijatelje, kateri še niso zavarovani pri dobrni podporni organizaciji, nagovorite jih, da vstopijo v J. S. K. Jednoto. S tem boste pomagali k rasti in ugledu organizacije, katero ljubite in na katero ste ponosni, ob enem pa boste storili dobro delo vašim prijateljem, za kar vam bodo morda že v doglednem času iz srca hvaležni.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje iz 1. strani)

jati nemške sestavljene besede, ki se razvlečajo v neskončnost. Na primer, mati Hotentota, ki jeclja, se imenuje nemško: Hotentottentraertrotteltrottelmutter. Attentator, ki bi napadel mater takega jecljajočega Hotentota, bi se imenoval: Hottentottentraertrotteltrottel mutter attentator. Ni čuda, da je toliko Nemcov krofastih!

*

Glasom neke statistike je na svetu 580 milijonov glav goveje živine, 260 milijonov prešičev in 10 milijonov oslov. Meni se zdi, da so te številke dosti prenizke, posebno z ozirom na število oslov.

*

Etiopskemu kralju Haile Selassiju je k slavnosti njegovega kronanja poslal angleški kralj George veliko, dva tisoč funtov tehtajočo torto. Ameriški predsednik Hoover pa je afriškemu potentatu poslal za priliko njegovega kronanja samo svojo fotografijo z lastnoročnim podpisom. To je dokaz, da so v Ameriki res slabči časi.

*

Prepričanim pacifistom gredo najbolj v nos vojne mornarice Amerike, Anglije, Francije, Japonske, Italije in še nekaterih drugih držav; vse bi radi reducirali na minimum. Samo z mornarico republike Švice so pacifisti popolnoma zadovoljni, in Švicarji tudi.

*

Iz države Wisconsin se poroča, da je mlado farmerico, nabirajočo gobe v gozdu, nenadoma pograbila velik medved in jo nesel četr miljedalec skozi polnočno goščavo. Ko pa je s svojim bremenom dospel na neko gozdro, je ropar svojo žrtev samo enkrat pogledal, nakar jo je hipoma izpuštil in je urnih krač izginil v goščavi. Gosh, to je moral biti krasotica!

*

Nekateri rojaki zelo originalno izražajo svoja čustva. Clevelandski Nace, katerega simbol je dolga cigara, me je ono nedeljo v S. N. Domu parkrat tako sunil v rebra moje srčne strani, da sem ta kompliment neprostovoljno oddal sosedni na desnici, ki je malone združila s stola. To se je godilo pri vprizoritvi "Gorenjskega Slavčka." Najhujši sunek sem dobil, ko je pestra skupina fantov in deklev pevala v plesala na odr. Še danes me nekolič srce boli, toda ne trdim, da je vsega kriv Nace!

A. J. T.

SLOVENSKES VESTI Iz CLEVELANDA

(Nadaljevanje s prve strani)

Perdan, predsednik; Joško Penko, tajnik; A. J. Terbovec, blagajnik; L. F. Truger, J. N. Rogelj, Ivan Zupan in J. B. Mihaljevič, nadzorniki. O prvi priliki, po Novem letu bo sklican občni zbor, na katerem bo izvoljen stalni odbor.

KRATEK TEDENSKI PREGLED

(Nadaljevanje s prve strani)

Preper, predsednik; Joško Penko, tajnik; A. J. Terbovec, blagajnik; L. F. Truger, J. N. Rogelj, Ivan Zupan in J. B. Mihaljevič, nadzorniki. O prvi priliki, po Novem letu bo sklican občni zbor, na katerem bo izvoljen stalni odbor.

KRATEK TEDENSKI PREGLED

(Nadaljevanje s prve strani)

NEMČIJA se je pritožila pri Ligi narodov, da Poljaki zatirajo nemško manjšino v gornji Sleziji, ki je pred svetovno vojno pripadala Nemčiji, sedaj pa Poljski. Ko so Nemci s silo ponemčevali in razlaževali Poljake v tistem delu Poljske, ki je pred svetovno vojno pripadal Prusiji, ni bilo Lige narodov in Poljaki se niso imeli nikam pritožiti.

Tukaj v tej farmerski naseljini Krain imamo društvo

DOPISI

Lloydell, Pa.

Clane in članice društva sv. Petra in Pavla, št. 35 JSKJ pozivljam, da se polnočtevilo udeleže glavne letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 21. decembra ob eni uri popoldne. Na omenjeni seji se bo volil društveni odbor za leto 1931. Želim, da bi bobili do takrat še kaj novih članov, da bi mogli konci leta izkazati napredek. — Z bratiskim pozdravom,

Joseph Arhar, tajnik.

Butte, Mont.

Redkokdaj se vidi kak dopis iz te slovenske naselbine, torej naj mi izvoli sobrat urednik preskrbni nekoliko prostora, da malo opisem, kako se imamo tu na zapadu.

Letos nas je obiskala zima prav zgodaj. No, pa smo ji itak vajeni, zato nam ne škoduje.

V tukajšnji bolnišnici je umrl sobrat Frank Franzel, član društva sv. Barbare, št. 47 JSKJ v Aspen, Colo. Pokojnik je spadal k Z. S. Zvez. Ker je bilo društvo sv. Martina, št. 105 JSKJ najbliže, se je zavzel v pokojnemu sobratu priredit pogreb. Upali smo, da bo udeležja pri pogrebu številna, kar pa se ni obneslo. Naj bo pokojnemu sobratu lahka ameriška gruda!

Ostali slovenski javnosti pa tem potom sporočam, da bodo tukajšna slovenska podpora društva priredila skupno plesno veselico na starega leta večer, to je 31. decembra. Godba bo tako izvrstna, kot se le malokdaj sliši. Plesalcem se bodo noge kar same od sebe prestavljale. Kdor živi v tej bližini in želi leta 1930 dokončati v dobrini prijetni zabavi, naj pride na Silvestrov večer v Krajin dvorano. — K sklepku pozdravljam vse člane in članice JSKJ in jim želim veselo božične praznike in srečno Novo leto!

Matt Petchnick, predsednik dr. št. 162 JSKJ.

Joliet, Ill.

Veliki moralni in finančni uspeh veselice (barn dance) društva sv. Petre in Pavla, št. 66 JSKJ, ki se je vršila 19. novembra, mi nalaga prijetno dolžnost izreči zahvalo vsem tistim, ki so k temu uspehu prispevali.

Ako v kakšno družino prihaja po več iztisov uradnega glasila in nekateri hočejo svojemu glasilu prostovoljno odpovedati, naj si tajniki zabeležijo na naslove točno, in sporočijo to uredniku upravnemu. (Vsak član odraslega oddelka je upravičen do enega iztisa Nove Dobe tedensko in se ga ne sme siliti, da se istemu oddelo vseč v tistih, lahko služi za reklamo med nečlanimi).

Tajniki, ki se želijo prepričati o pravilnosti naslovov in upravičenosti prejemanja glasila, naj se obrnejo na urednika upravnika, da jim pošlje odtis naslovnika (mailing list), tikajče ne njihovega društva. Vsaki tozadovni želite se bo ustreglo, kadar hitro bo čas dopuščal.

ANTON J. TERBOVEC,

urednik-upravnik Nove Dobe.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Kat. Jednota

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: PAUL BARTEL, 901 Adams St., Waukegan, Ill. Podpredsednica: ROSE SVETICH, Box 1395, Ely, Minn. Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn. Blagajnik: LOUIS CHAMPA, 416 East Camp St., Ely, Minn.

Vrhovni zdravnik:

DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St. N. S. Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

1. nadzornik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 18th St., Cleveland, O. 2. nadzornik: JOHN MOVERN, 412-12th Ave. E., Duluth, Minn. 3. nadzornik: JOHN KUMSE, 1735 E. 33rd St., Lorain, O. 4. nadzornik: JOHN BALKOVEC, 5400 Butler St., Pittsburgh, Pa.

Potomci odbor:

Predsednik: JOSEPH PLAUTZ, 432-7th St., Calumet, Mich. 1. potomnik: JOSEPH MANTEL, Ely, Minn. 2. potomnik: ANTON OKOLISH, 1078 Liberty Ave., Barberton, O.

Jednotino uradno glasilo:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Urednik in upravnik: A. J. TERBOVEC.

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne posiljalne se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika poročnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišča spricavata na tajnika na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena naznanka, oglasi, naročnina, nečlanov in izpremembe naslovov naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika. Cleveland, Ohio.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugos

NEW ERA SUPPLEMENT

Edited by Louis M. Kolar.

Current Thought.

ATTEND THE ANNUAL MEETING

December is the month of the year that our lodges hold annual meeting. It is not in the strict sense of the word "annual," for the lodges hold regular monthly meetings, but last meeting of the year is considered as such. All members are expected to be present. Among the older members of Union the annual meeting is considered very important, and that cannot be passed up. They may excuse themselves on other regular monthly gatherings, but not the one held during the month of December.

Perhaps the members of the English-conducted lodges do fully realize the importance of the December meeting. A words here will go a long way toward enlightening the nation. The most important item is the election of officers for the coming year 1931, who will lead their lodge in the various activities, and will represent their group everywhere. The executive committee of any lodge is looked upon for leadership, carry on the lodge work, stimulate the interest of its competent members. This committee, in most cases, is the one that proposes ideas that will help better the status of the lodge.

Strong and Capable Executive Committee Is Important to the Lodge

The selection of capable officers of a lodge cannot be too strongly stressed. Hence, it is of vital importance that the membership of a lodge be on hand to voice their opinion who should lead them. And the only way to bring about satisfaction in this respect to the entire lodge is by depending on the choice of the majority. Other committees must be elected that are of equal importance, and who carry out the all work planned by the executive committee and passed on by the members.

The annual meeting should also serve the purpose of renewing the work of the year. What activities proved the most beneficial and what activities proved to be a hindrance. Past experience should guide the lodge in the plans made for the coming year. A general rule cannot be laid down for the success of undertakings vary with the locality. In one section of country the drama may have a large following while in another section a dance may be the thing. It is up to the individual lodge to work out its own salvation in this respect.

However, sports is one item that any lodge can conveniently stage itself in, regardless of the territory in which it is situated. Athletics are the external indication of the lodge's willingness to be active. Lodge teams can be organized in various lines of sports, for instance, bowling, basketball, baseball, tennis, just to mention a few headliners.

So be sure to attend the annual meeting of your lodge, and express your honest opinion on the different matters pertaining to your group. And by all means voice your ideas and not be content to nod the head and let the other "fellow" do the work.

Duluth Arrowheads

Wern Speaks at First Meeting

Duluth, Minn.—Add another to our growing South Slavic Catholic Union, for a English-speaking group has been organized under the name of Duluth Arrowheads. Temporary officers have been elected and are as follows: President, C. W. Loeggering; Secretary, J. F. Stearle; treasurer, R. J. Spehar; organizer, I. Ipebar.

Bro. John Movern of our S.S.C.U. Supreme Board of Trustees honored us with his presence, and spoke words of encouragement in regard to the general well-being of our newly-formed society, and assured of assistance in our proposed to be an active unit as a social club. We have wonderful material for a basketball team which will be able to compare with the best in the Union. From now on watch the Duluth Arrowheads strut their stuff!

A wonderful banquet and an evening of dancing followed the election of officers, and was sponsored by the Sacred Heart Jesus Lodge, No. 128, S.S.C.U., New Duluth. We sure had a wonderful time.

Let's get together, Duluth Arrowheads, and bring in a member or more to our general meeting in December to boost our membership see to none. Watch us grow. Jacob F. Stearle, Sec'y.

All members should be present. I need your help, so come, everyone of you, and make it a

Collinwood Boosters Climb

G. W.'s Winning Streak Broken

Collinwood Boosters Lodge, No. 188, S.S.C.U., bowling team defeated the Arcadians in the three games played Sunday, Nov. 30, in the Inter-Lodge League, and thus places them but four games from first place. Boosters are considered the dark horse of the league, and judging by the 899, 954 and 851 games rolled Sunday they are bound to finish very near the top. The addition of Oberstar and Elliott to the lineup has boosted this quintet considerably.

COLLINWOOD BOOSTERS

J. Laurich	159	190	191
M. Krall	201	180	188
T. Laurich	136	200	130
E. Elliott	190	204	187
F. Oberstar	213	180	155
Totals	899	954	851

ARCADIANS

A. Kuhel	185	191	163
Centina	176	160	168
L. Sodja	151	168	170
Jenko	157	176	149
Pekol	161	172	185
Totals	831	867	835

UTOPIANS

F. Drobnič	168	159	153
J. Arko	140	153	225
E. Kromar	126	187	153
C. Kotnik	180	220	207
J. Kramer	171	196	160
Totals	785	915	897

UTOPIANS

E. Bajec	154	122	154
J. Zorman	150	139	142
A. Jelevic	167	137	143
S. Tekavec	151	186	165
W. Sitter	177	185	174
Totals	797	769	778

Western Sisters Lodge

Betsy Ross Lodge, No. 186, S.S.C.U., lost three games to the Comrades.

Frank "Samson" Drobnič, Vice President, No. 180, S.S.C.U.

No. 92 Organizes Team

Rockdale, Ill.—St. Michael's Lodge, No. 92, S.S.C.U., has organized a bowling team, under the leadership of Anton Penko. We certainly wish the bowlers a successful season. Louis Urbancic, John Prince, Anton Penko, Leo Salswich and Andy Okus are the bowlers.

A dance (veselica) will be held Jan. 10, 1931, at John Peter's hall. We hope that the entire membership will attend and make whoopee.

Angela Muha, No. 92, S.S.C.U.

100 per cent attendance. Put all other engagements aside for this particular night and let me see every member present.

Mary Balant, Pres.

ATHLETIC BOARD OF S. S. C. U.

Chairman: F. J. Kress, 204 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vice chairman: J. L. Zortz, 1637 E. 31st St., Lorain, O.
Joseph Kopler, R. D. 2, Johnstown, Pa.
J. L. Jevitz Jr., 1316 Elizabeth St., Joliet, Ill.
Anton Vessel, 2102 Boswell Ave., St. Paul, Minn.

BRIEFS

G. Washingtons, Notice

Cleveland, O.—The time is drawing close for the members of the George Washington Lodge, No. 180, S.S.C.U., to convene for the annual meeting, which will take place Dec. 9 in the lower hall of the Slovenian National Home. Election of officers for the year 1931 will take place; hence all members should be on hand to express themselves and carefully elect their choice.

The meeting will be called to order at 8 p.m. sharp, as there is a large program of business to be discussed and carried out by the members. The importance of this meeting cannot be too strongly stressed, and since some of the members missed other regular monthly meetings they should make it a special effort to be present at this one. A fine of 50 cents will be assessed against any member that fails to be present.

At a special meeting of the officers the probability of changing the day of the meeting was discussed. This and a number of other issues will have to be decided. By attending the coming meeting you will be well versed with the activities of your lodge, and thus you will have some interesting facts to talk to your friends concerning your lodge. You should be proud of your George Washington, branch of the S.S.C.U., as it is the leading English-conducted lodge of Cleveland and vicinity.

Frank "Pugs" Opalek and William Kubilus of Cleveland, O., traveled to Chicago, Ill., to witness the Notre Dame-Army football game. While in Chicago the pair were treated royally by William B. Laurich, member of the S.S.C.U. Supreme Board of Trustees, and Pichman brothers, Cyril, Lawrence and Frank.

Miss Jeanette Perdan

of Cleveland, O., daughter of Mr. Rudolf Perdan, chairman of S.S.C.U. Supreme Board of Trustees, will take part in the University of Chicago concert held Dec. 5 at Chicago, Ill.

"Gorenjski slavček,"

Slovenian opera, was presented Sunday, Nov. 30, in the Little Theater of Public Hall, Cleveland, O., by the Singing Society Zarja. The Cleveland Plain Dealer, daily newspaper, passed favorable comment on the production.

Members of our S.S.C.U. lodges

are urgently requested to attend the annual meeting of their respective lodges which are held sometime during the month of December.

Hold Final Meeting for Year 1930

Barberton, O.—The annual meeting of the Happy-Go-Lucky Lodge, No. 195, S.S.C.U., will be held on the second Tuesday of December, which falls on the 9th, and will commence at 7 p.m. sharp. As this is the last meeting for the year 1930, a number of important issues must be brought up for discussion.

I would like to have all those

members that are behind with the lodge dues to pay them up, so the books can be cleared.

Come on, members, wake up

and get to work and do something for our lodge. Cancel your other dates for that particular evening and come to the Domovina Hall. Remember, December 9, at 7 p.m.

Mary Hiti, Sec'y.

—

No. 92 Organizes Team

Rockdale, Ill.—St. Michael's Lodge, No. 92, S.S.C.U., has organized a bowling team, under the leadership of Anton Penko. We certainly wish the bowlers a successful season. Louis Urbancic, John Prince, Anton Penko, Leo Salswich and Andy Okus are the bowlers.

A dance (veselica) will be

held Jan. 10, 1931, at John Peter's hall. We hope that the entire membership will attend and make whoopee.

Angela Muha, No. 92, S.S.C.U.

100 per cent attendance. Put all other engagements aside for this particular night and let me see every member present.

Mary Balant, Pres.

—

"Doctor, there are times I

feel like killing myself. What

on earth shall I do?"

Leave it to me, madam."

—

Ella Pristow, Sec'y., No. 213, S.S.C.U.

SPORTING BITS

NOTICE TO ALL MINNESOTA LODGES

As a member of the Athletic Board of the S.S.C.U., I am vitally interested in furthering the sports of our Union. My sphere of activity is especially with the Minnesota lodges. Perhaps you are aware, if you have read the proceedings of the last athletic conference held in Cleveland, O., on Sept. 12 and 13, that our Union is featuring basketball for this coming season in this part of the country.

The lodges of the S.S.C.U. have been divided into two leagues—the Eastern and the Northwestern. In the latter belong Illinois and Minnesota. It is up to the Minnesota lodges to decide their state champs for the right to meet the Illinois champs at Chicago in February.

I presume that most of the lodges are well under way in the matter of practice, but so far a great deal of secrecy seems to be veiled about the matter of schedules—as few of the lodges have any inter-lodge contests scheduled on their lists. Surely you all know who your neighbors are in this Union. Why not get in touch with the secretary or the athletic director of each lodge and schedule some contests? Or, if you prefer, get in touch with the writer and he will do all he can to bring the teams together.

There is no time for delay. The athletic by-laws state that the state championship is to be decided in a series of three games, so that calls for action.

To date the Jubileers of Chisholm and the Arrowheads of Ely have been carrying on negotiations for games, but what is the matter with our brothers in Gilbert, Aurora, Eveleth, Keewatin, Virginia and Duluth? True, all of these have not English-speaking lodges, but surely the Slovenians in these towns are numerous enough to make up some good basketball teams, as our part of the country is known as the home of great basketball teams.

Or can we interpret this lack of action to indifference? Are we to feel that the Minnesota lodges do not care who carries off the state championship honors and the right to fight for sectional honors? Are they willing to give up the pleasure of meeting Illinois in Chicago? And, who knows, but that there are possibilities of capturing the national title of our Union.

Let me recall to you some of the prizes being offered. The individuals comprising the sectional championship team are each to receive a watch charm in the form of a basketball, while the national champions obtain a bronze statue which becomes their permanent property if they win the title three times. With these things in mind let us swing into action. Start off by scheduling three games with each of your neighboring lodges. The Jubileers of Chisholm and the Arrowheads of Ely await any such negotiations. What about the rest of you? Let's go for bigger, better and more S. S. C. U. athletic teams.

Anton Vessel,

Member S. S. C. U. Athletic Board.

JSKJ 66s Lead League

National Star News

Kobe Features

Joliet, Ill.—In a West Side

Comrades' Men and Women Bowling Quintets Win Series

Andy Skoff, Frankie Petrovic and Frances Petrovic Top Teammates

Waukegan, Ill.—Comrades Lodge men and women bowling teams brought home the "bacon" by winning three special match games. (Other SSCU lodges please take notice.) In the initial contest the Comrades defeated the Sheboygan KSKJ pin five of Sheboygan, Wis., in a special match game played at the Waukegan Recreation Rooms by a margin of 201 pins; totals were 2743 to 2542. Andy "Speed" Skoff was high with games of 169, 219 and 199 for a splendid 587 series.

In the second match game the mighty Comrades' "crack" challenge bowling team swamped the Recreation All Stars by 135 maples, scores being 2737 to 2602. Frank "Frosty" Petrovic, who substituted for Walter "Two-Bits" Tubek, topped the keglers with a 583 series, with games of 159, 225 and 199.

In the nightcap the Comrade Girls bowled and won their first game in the history of the Comrades Lodge, that is, this is the first time that the Comrade Girls, under the capable leadership of Mary "Darling" Rode, faced any opposition; and what's more, they won by a majority of 97 pins. Frances Petrovic led the winners with 361, with games of 98, 135 and 128. The girls are now entered in the Mother of God Church League. The following Comrade girls will represent the SSCU Comrades Lodge bowling team in the church league: Rose Cuk, Mary Petrovic, Frances Petrovic and Capt. Mary "Darling" Rode. The league will consist of eight fraternal teams, each team will be composed of four keglers.

Capt. Albert "Biff" Korenin, please take notice. The newly organized Comrade Boosters bowling team challenge the Comrade "crack" challenge team to a special match game at any time and any place. We dare you to accept the challenge. The Comrade Boosters boast of a very strong lineup. Here they are: Frank Petrovic, John Petrovic, Frank Zupcic, Louis Rode and Frank "Heavy" Repp. Observe the scores:

COMRADES

W. Tubek	150	190	189
L. Petrovic	219	165	167
J. Zore	167	177	195
A. Korenin	157	189	171
A. Skoff	169	219	199

Totals 882 940 921

SHEBOYGAN KSKJ

A. Repenshek	203	165	168
S. Brulla	167	192	147
L. Susha	156	161	173
J. Stubler	169	172	148
M. Repenshek	159	202	160

Totals 844 892 806

RECREATION ALL STARS

F. Petrovic	159	225	199
L. Petrovic	191	182	177
J. Zore	166	166	189
A. Korenin	156	206	165
A. Skoff	210	169	177

Totals 882 948 907

COMRADES

S. Frunk	114	176	167
J. Cyganek	159	173	139
Mollie	185	219	160
H. Erickson	162	190	180
A. Nagode	211	182	185

Totals 831 940 831

COMRADES (GIRLS)

R. Cuk	87	73	79
M. Petrovic	69	111	98
F. Petrovic	98	135	128
M. Rode	99	95	90

Totals 353 414 395

HONEST SCRAPPY

A. Dolence	87	97	70
A. Mozina	68	93	115
J. Rode	55	70	70

The Mouth and Cancer

Cancer is a problem we must all face and each person must do his part in the fight against it. Medical science has not yet found a means of preventing most cancers, except by keeping our tissues healthy, but nearly all cancers of the mouth can be prevented and, if treated early, nearly all can be cured.

All irritations of the mucous membranes of the mouth should be avoided. These are usually caused by a jagged or sharp edges tooth, by a badly fitting plate or by repeated biting of the tongue by a sharp edged tooth. Carrying sharp objects such as nails or pins in the mouth is dangerous. Older persons are likely to get careless about cleanliness of the mouth and infection may arise to cause irritation of the membrane in the mouth.

The excessive use of either smoking or chewing tobacco will cause chronic irritations in the mouth and especially pipe smokers may cause a chronic irritation of the lips.

Cancer, it is believed, never develops in healthy tissue, therefore if we keep the tissues of our mouths clean, healthy and free from injury and infection, we should not be afraid of cancers of this type.

The conditions that precede or indicate early cancer about the mouth are an elevated outgrowth on the lip, a fever blister, that does not show signs of healing after two weeks, or a persistent crack of the lip, which does not heal. Within the mouth or cheek, white patches may arise, especially in smokers, an ulcer or sore that does not heal within two weeks, or a single ulcerated enlarged tonsil may indicate the beginning of this disease.

If an ulcer or strange condition in the mouth persists for more than two weeks we should get expert medical advice. If our teeth have any rough edges or there is any faulty dental work within our mouths, or if infection about the gums is present, we should consult an efficient dentist. Cleanliness of the mouth we can all practice ourselves.

Cancer of the mouth, if treated skillfully and thoroughly in its earliest stages, can nearly always be cured with little pain or discomfort. This form of cancer spreads early and rapidly to the glands of the neck. The important thing is to have it treated before it spreads to the glands of the neck, because once there it is very difficult to treat successfully and is usually fatal. Late cancer of the mouth is very painful and any attempt at treatment will cause great suffering and less chance of cure.

The manner in which we can all help to prevent cancer of the mouth is to keep our mouths clean, have our teeth in the best of shape possible, with the aid of a dentist when needed, and to procure the best medical advice available when we have any strange condition about the mouth lasting more than two weeks.

F. J. Arch, M.D., Supr. Med. Examiner, SSCU.

Sheet Anchor

The sheet anchor is the largest anchor of a ship, and is the chief dependence in times of storm. Among the ancients this anchor was always referred to as "the sacred anchor" and was dedicated to one of the gods. Figuratively "sheet anchor" means best hope, main stay, or last refuge.

Totals 831 940 831

COMRADES (GIRLS)

R. Cuk	87	73	79
M. Petrovic	69	111	98
F. Petrovic	98	135	128
M. Rode	99	95	90

Totals 353 414 395

HONEST SCRAPPY

A. Dolence	87	97	70
A. Mozina	68	93	115
J. Rode	55	70	70

B Team Swings Into Action

Want to Book Game With Comrades

Joliet, Ill.—SS. Peter and Paul Society, No. 66, SSCU, organized another bowling team and was entered in the Junior City League. This is a result of the efforts of Bro. John L. Jevitz Jr. of the National Athletic Board and a very active member of our society, with whom we had a meeting recently.

Thursday, Nov. 20, we rolled against the league leaders and took two games from them; also rolling a team high game of 919. Sunday, Nov. 23, we rolled a match game with Rockdale and took the match by 132 pins. It certainly was a pleasure to meet the members of St. Michael's Lodge, No. 92, Rockdale branch of our Union, and we certainly hope to see them often.

The Harvest Party given by our society Nov. 19 certainly was a great success. A large crowd was on hand. And how we danced the square dances, and had a lot of fun throughout the whole evening. Bro. Jevitz Jr. and other members certainly deserve a lot of credit for their work in putting this dance over.

Saturday, Nov. 22, the Jolly Girls gave an old fashion party in honor of the Jolly Boys. All of us were dressed in costumes worn in the nineties. First prize was given Mrs. John L. Jevitz Jr. Other costumes were featured as follows: Frank Skul "Rushing business on Maxwell St.;" Tony Skul in "Let's go native;" Max Ivanich as the hack driver (what shoes he wore were old enough), Frank Russ and Albin Juricic as "Stari kranjski pastirji." We danced until 3 a.m.

How about a match game with the Comrades Lodge, No. 193, SSCU, of Waukegan, Ill. Our second team would like to have them come to Joliet to bowl and are waiting to hear from them. The team consists of Anton Skul, Joe Ramutta, Frank Skul, Jacob Sega, John P. Lunka (captain) and Albin Juricic.

We stand for a bigger SSCU, better loyalty to our Union and for sport activities. Why not induce your friends to join?

John P. Lunka,
Captain No. 66 B Team.

Party Given For Bowlers

A party was given by Mary Opalek for the George Washington bowling team and rooters at her home Thanksgiving eve. Among the rooters present were the following: Misses Ella and Josephine Opalek, Pauline Bolka, Betty and Agnes Kubilis, Rose Zallar, Marie Bonh and Anna Koschek. All the bowlers were present and enjoyed themselves to the utmost; so much, in fact, that the memory lingered on into the first game of the bowling contest the following Sunday that spelled defeat for us. After that the bowlers put their minds on bowling and coped the next two.

We were entertained by the Opalek sisters, Ella and Josephine, who sang and played the uke for us. We also danced, sang and played games. As good as the party was, we had to go home, for the wee little daytime was almost upon us.

The bowlers wish to thank Mary Opalek, the host, for the grand time shown us; also Mrs. Opalek for the wonderful lunch served us.

Frank "Samson" Drobni.

Sheet Anchor

The sheet anchor is the largest anchor of a ship, and is the chief dependence in times of storm. Among the ancients this anchor was always referred to as "the sacred anchor" and was dedicated to one of the gods. Figuratively "sheet anchor" means best hope, main stay, or last refuge.

Totals 303 399 363

John Petrovic—No. 193, SSCU

Music Critic: How did you like the barcarolle at the musical last night?

Sweet Young Thing: I didn't stay for the refreshments.

Sokols Lead in Athletics Among Slovenes

Are Under Rogelj's Capable Leadership

When it comes to athletics the Cleveland (O.) Sokols are in a class by themselves among the Slovaks of the United States. Although it numbers approximately one hundred members, yet through the fine management it is able to spend over a thousand dollars annually in the promotion of athletic activities, engaged in mostly by the younger people.

But how is the revenue obtained, one will ask. The Sokols hold an exhibition in which various stunts on the parallel and horizontal bars are performed; calisthenics and like exercises are systematically and gracefully exhibited by all of the classes, most of which are the offsprings of the members. But membership is not limited to only these, as anyone is eligible to become a member. A dance usually follows the exhibition.

Large crowds attend these exhibitions and it is common to see a large number stand through the entire performance. But it takes ingenuity and real hard work to accomplish all this, including the publicity, so essential to all undertakings. The success in this respect can be attributed to the secretary of the Sokols, Mr. Janko Rogelj, who has held that position for the past eight years.

This year the Sokols have a bowling team entered in the Inter-Lodge League, while the girls are entering their championship basketball team in the Inter-Frat League for the second time. Last season the smooth working machine developed by Vic Zaletel, coach, was good enough to bring the championship of the Inter-Frat League. Incidentally, the Geo. Washington Lodge, No. 180, SSCU, also entered a girls' basketball team in the Inter-Frat League.

In addition the Sokols have maintained gym classes for a number of years. Two nights of each week are devoted to the young men, while the girls are given equal consideration of Anton Skul, Joe Ramutta, Frank Skul, Jacob Sega, John P. Lunka (captain) and Albin Juricic.

DOPISI

Nadaljevanje iz druge strani

nekaka društvena konvencija ali članica, ki ne pridejo sejo, pokaže, da mu je malo mar za društvo, saj isto napreduje ali na-je.

glavnih letnih sejah se društveni uradniki za odnejte leto, ob enem pa je resiti še več drugih važnih z ozirom na poslovanje v bodočnosti. Tudi je več članov v eni hiši, po možnosti pridejo vsi na do, da se s tem pokažemo dne člane in da pokažemo njim in bodočim društvenim uradnikom, da smo prijeti in njimi vred delovati vsebiti društva in JSKJ. Tu-estre so vabljeni, da se žijo seje. Nobena se najgovarja, češ, zakaj da bi sedaj moške mešala. Vsaka ima prav take pravice član, zato so tudi njihovosti do društva enake mostim moških članov. To-ka svidenje na letni seji dneembra!

Peter Klobučar,
dr. nadzornik.

Pittsburgh, Pa. Tem potom pozivljam člane Marije Vnebovzetje, št. 12 JSKJ, da se kar mogoče polnoštevilno udeležite letne seje, bo vršila prvo nedeljo decembra, to je 7. decembra, ob popoldne. Seja se bo v navadnih prostorih Slovenskega Doma na 57. in But-ka. Na tej seji bo za rešiti važnih zadav, in kot znano, bo treba tudi odbor za le-31. Važno je, da pridejo po možnosti vse članice, izvolijo odbor; izvete se, ki so bolne. Katera ne na sejo in nima važnega za to, plača 50 centov v tveno blagajno. Pri dru-ih volitvah naj voli vsaka kandidatino, o kateri je rečena, da bo v največjo društva, če bo izvoljena. po, če se na seji za kakšno glasuje, zunaj pa se po-vojni, to da ali ona ni sposa-ka, ali živi predaleč, itd. a naj voli tako, kot je po-prepričanju najbolje društvo in Jednoto. Bodimo, ker s tem si bomo pri-ve, in ohranile ugled, s pre-diamo delamo le veselje na-sprotnikom. Zdaj na let-ji je prilika, da se vse ure-zadovoljstvo na vse strani a bodo članice v velikem prihajale na seje. Je res-ko, da članice tako malo-nos posečajo seje. Od do-moramo plačati enako na-mu, pa če pride na sejo ali pa 50 članic. Enkrat na-si zamore že vsaka čla-utrgati toliko časa, da pri-sejo. Saj je to v korist ka v vsaki posamezni čla-

sklepku pozdravljam vse in članice J. S. K. Jedno-

ta 1930 in mnogo uspehov

Mary Cadonic,
članica društva št. 182 JSKJ.

Homer City, Pa. Samon in članicam društva rančiška, št. 122 JSKJ, na-jam tem potom, da se bo naša glavna letna seja v 14. decembra ob eni popoldne. Na tej seji bo ev društvenega odbora za 1931. Opazjam člane in-ge, da se polnoštevilno udeležijo te seje, kajti dolžnost je, da je pri tej seji poten. Nihče naj se ne izgo-čes, da brez njega bo že do. Najemnina od dvoran studi enaka, če prideamo na vse ali pa le deset članov. in članice, ki se niso ude-ssaj ene seje v zadnjih mesecih, naj pošljemo s svo-asesmentom še 25 centov. Kdor se pa od začetka ladi decembarske (14 t-je, plača 50 centov globe).

Pred letom dni sem bil izvo-ljen tajnikom društva. Delam po svoji zmožnosti, kakor sem mislil, da je prav in pošte-no. Ako sem kaj zagrešil ali da nisem mogel ustreči vsem željam souradnikov ali članov in članice, naj se mi ne steje v zlo. Če sem se izkazal nevred-nega zaupanja članstva ali če sem storil svoje dolžnosti, upam in želim, da si članstvo izvoli boljšega za bodoče leto, ker tukaj se ne gre za osebno-čast, ampak za dobrobit dru-štva in članstva. Toliko, kar se tiče moje osebe.

Frank Farenchak,
tajnik društva št. 122 JSKJ.

Enumclaw, Wash.

Tem potom pozivljam člane in članice društva Bratje Svo-bode, št. 162 JSKJ, da se za-nesljivo udeležite prihodnje seje, ki se bo vršila 16. decembra. Omenjena seja bo letna, na kateri se bo moral izvoliti dru-štveni odbor za leto 1931, ob enem pa ukreniti še eno ali dru-go reč v korist društva in Jed-note.

Prosim tudi člane, da bi ma-lo bolj točno plačevali svoje asesmente in da ne bi čakali do zadnjne minute. Posebno mese-ča decembra mora biti ases-ment plačan najkasneje do 23. Odpolati moram namreč ases-ment najkasneje 24. decembra, da dosegem pravočasno na glavni urad. Kdor ne bo tega vpošte-val, z istim se bo postopalo v smislu pravil.

Frank Mrzlikar,
tajnik društva št. 162 JSKJ.

Conemaugh, Pa.

Tem potom naznanjam ce-njenemu slovenskemu občin-stvu v zapadni Pennsylvaniji, da bo slovensko pevsko društvo "Bled" iz Conemauga pelo na radio oddajni postaji WJAG—1310 K—Johnstown, Pa., v nedeljo 7. decembra. Čas peta ura popoldne.

Za slovensko pevsko društvo Bled:

John Brezovec Jr.

East Palestine, O.

Na redni mesečni seji dru-štva sv. Jožefa, št. 41 JSKJ, ki se je vršila 9. novembra, je bilo sklenjeno povabiti vse člane in članice, da se gotovo udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v dne 14. decembra ob eni uri po-poldne v navadnih prostorih. Na tej seji se bodo kot običajno volili novi društveni uradniki za prihodnje leto. Dolžnost vseh članov je, da se te važne seje udeležijo, če jim je le mo-žno. — Z bratskim pozdravom,

Val. Dagarin,
tajnik društva št. 41 JSKJ

McIntyre, Pa.

Zopet se nam bliža konec leta in njim čas, da si lokalna društva izvolijo uradnike za bodoče leto. Naša društvo "Vil-har," št. 207 JSKJ, ima sejo drugo nedeljo v mesecu, to je 14. decembra, ob deseti uri po-poldne. Članji so vabljeni, da se te seje polnoštevilno udeležijo. Kdor ne pride na nim za odstotnost tehtnega razloga, ga zadene kazeni po pravilih.

Apeliram na brate in sestre, če jim je za dobrobit društva in njega rast, da se udeležujejo društvenih sej bolj polnoštevilno v bodočem letu, kot se je to godilo v tekočem. Smelo trdim, da će bi odbor društva strogo postopal, bi bilo več članov sus-pendirih radi malomarnosti, ker se ne udeležujejo društvenih sej. Ponosni na to seveda ne moremo biti, a je vseeno go-la resnica!

Za društvo št. 9 J. S. K. Jed-note:

Matt Strauss, tajnik.

Davis, W. Va.

Glasom sklepa seje društva sv. Janeza Krstnika, št. 106 JSKJ, ki se je vršila 16. novembra, se pozivajo vse članji tega društva, ki bivajo v društvenem delokrogu, da se udeležijo prihodnje letne seje, katera se bo vršila 21. decembra. Kdor se omenjene seje ne udeleži, pri-spevati bo moral en dollar v društveno blagajno. Izvetsi to je odvisen od društvenih odbornikov; ako imamo po-

Sedaj pa me veže dolžnost, da se v imenu društva zahvalim sobratu Josepu Kostelcu, ki nam je dal prostor za seje sedem mesecov brezplačno. Lepa hvala tudi sobratu Franku Ko-cjanu, ki je sprejel društvo, da pri njem zboruje brezplačno.

Kakor sem že zgoraj omenil, se bliža konec leta 1930, v ka-tem smo imeli delavci menda največ "prosperitete." Na do-brote prihodnjega leta smo pa tudi že pripravljeni. Eno leto več ali manj ne steje dosti, če izvzamemo, da bodo naše polomljene kosti imele vsako leto več občutkov. Če ne po drugem, bomo vsaj po tem znali, da se časi izpreminjajo in da se sta-ramo.

Iz te naselbine že dolgo ni bilo dopisa, prav kakor bi bili vsi pomrli v tujini ali pa da bi bili vso pozabili in zapustili javnost tega kontinenta. Ne vem kaj je vzrok, ali prevelika za-poslenost ali kaj družega. Res je, da smo pred časom delali vsak dan, toda zdaj smo zopet "skočili po raku v nazaj" in delamo po dva dni na teden.

Naj zadostuje za enkrat. Se pa še o priliku kaj oglasim. Po-zdrav vsemu članstvu J. S. K. Jednote!

Vincent M. Jaksetich,
tajnik društva Vilhar, št. 207, JSKJ.

Denver, Colo.

Člane in članice društva sv. Jožefa, št. 21 JSKJ, pozivljam, da se polnoštevilno udeležite prihodnje seje, ki se bo vršila v četrtek 11. decembra ob sedmi uri zvečer. Dolžnost vsakega člana in članice je, da se udeleži te seje, ki je glavna in naj-važnejša seja v letu. Kdor ne pride, se izpostavi kazni, ki je dočlena v pravilih. Izvetsi so le bolni člani in tisti, ki morajo istočasno delati. Na omenjeni seji se bo izvršila volitev dru-štvenega odbora za leto 1931, zato je važno, da so po možnosti vse članice, ki je ve-likega pomena, da se izvolijo dobro uradniki, ki bodo skrbeli za napredek in praviti društva in Jednote!

Člane tudi prosim, da točno in pravočasno plačajo svoje asesmente. Iz društvene bla-gajne se ne sme zakladati za nobenega člana, in kdo ne bo imel asesmenta plačanega pravočasno, bo suspendiran. Pro-sim, da vse člani plačajo svoje asesmente najkasneje do 20. decembra. — Z bratskim po-zdravom,

John Schutte, tajnik,
4751 Baldwin Ct., Denver, Colo.

Calumet, Mich.

Tem potom pozivljam člane društva sv. Cirila in Metoda, št. 9 JSKJ, da se polnoštevilno udeležite seje, ki se bo vršila 21. decembra ob 9. uri popoldne v običajnih prostorih. To bo letna seja in zadnja v tem letu ter bo imela za rešiti več važnih zadav. Na tej seji se bodo iz-volili tudi društveni uradniki za prihodnje leto.

Dolžnost vseh članov je, da se te važne seje udeležijo, če jim je le mo-žno. — Z bratskim pozdravom,

daljeni člani so vladljivo prošeni, da za mesec december po-šljejo svoje asesmente kar mo-gče zgodaj, da bo mogoče knjige prej urediti. Tako bo prav za nje same, za društvo in za Jednoto. — Upajoč, da se polnoštevilno snidemo na seji 21. decembra, beležim v bratskim pozdravom, za društvo št. 106 JSKJ:

Frank Mahnich, tajnik.

Federal, Pa.

Tem potom pozivljam člane društva sv. Barbare, št. 4 JSKJ, da se polnoštevilno udeležijo glavne seje, ki se bo vršila v nedeljo 14. decembra ob eni uri popoldne v običajnih prostorih, to je v dvoran sv. Barbare v Presto, Pa. To bo zadnja seja v tem letu, na kateri bo treba izvoliti društveni odbor za leto 1931, torej že jeleti, da so vse člani navzoči. Posebno tiste opozarjam, da pridejo na sejo, ki so kaj zaostali z asesmentom, da poravnajo svoj dolžnost in pa tudi iz vročajo, da bodo storili svoje dolžnost in pa tudi tudi enkrat v letu vse člani navzoči. — Z bratskim pozdravom,

John Demshar, tajnik.

Barberton, O.

Članstvu društva sv. Martina, št. 44 JSKJ, se naznanja, da se je društveni odbor ravnal po navodilu seje meseca novembra, se udeležil skupne seje za-stopnikov drugih društev in da se je tam sklenilo prirediti protestni shod proti nasilju italijanskih fašistov nad našim narodom v Primorju. Shod bo dne 7. decembra ob 7. uri zvečer v dvorani društva Domovina. Prosí se, da se vse članci tega shoda udeleži in tako po-maga, da se potom istega obve-sti javnost o trpljenju dela našega naroda, povzročeno po žimenovanih fašistih.

Anton Okolish, tajnik.

Walsenburg, Colo.

Upam, da mi sobrat urednik preskrbi mal prostorček v Novi Dobi, da kratko sporočam o ve-selicu mladega društva Young American Boosters, št. 216 JSKJ, ki se je vršila nedavno. Najprej se moram zahvaliti člano-vim vseh sosednih društev, ki so nas posetili. Vseh po imenu seveda ne morem navesti, ker bi vzel preveč prostora. Pri-prvi priložnosti pa jim bomo skušali vrniti naklonjenost. Po-zabiti pa ne smem, da sta Mr. in Mrs. Bobnich dospela na našo veselico iz Trinidadu, Mr. in Mrs. Yenich pa celo iz Morey, Colo. Bili smo jih veseli in upam, da se kmalu zopet vidimo. Dalje je pravilno omeniti angleško poslujoče društvo SNPJ v Muechel, Colo., ki nam je dosti pomagal, česar ne bomo pozabili pri njih prireditih. Tudi od društva 101 JSKJ je bilo nekaj članov, ki so se ja-ko potrudili in nam pomagali v vseh oziirih. Torej, hvala jim, katerih se tiče. Veselicu je imela dober uspeh, tako z ozirom na financo kot z ozirom na re-klamo za pridobivanje novih članov. Tisti srečenje, ki je do-blj uro, je bil Max Maiones. Na veselicu ni manjkalo dobro, ka-koršne so pri takih prilikah v navadi, in preprica sem, da bi bilo tudi sobrat urednik zadovol-jen s postrežbo in zabavo, če bi nas bil prišel obiskat v sre-brno Colorado. — Pozdrav vsemu članstvu in mnogo uspehov J. S. K. Jednoti pred zaključkom tega leta!

Andy Spendou.

Denver, Colo.

Tem potom pozivljam člane in članice društva sv. Andreja, št. 84 JSKJ, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila 7. decembra ob deveti uri popoldne v Community Hall. Omenjena seja bo letna, na kateri bo treba urediti več važnih zadav, med temi tudi izvoliti društveni odbor za leto 1931. Torej naj bi prišli na sejo vse člani in članice, da bo možno izbrati kar najboljši odbor.

Pozivljam tudi člane in članice našega društva, da pri-pojijo še kakšnega novega kandidata, bodisi za odrasli ali mladinski oddelek; v J. S. K. Jednoti je še dosti prostora. — Z rojaškimi pozdravi ost-a-jam s spoštovanjem za Dom Slovenskih Društev:

Joseph Jartz, predsednik.

Blaine, O.

Letna seja društva Napredni Slovenci, št. 183 JSKJ pozivljam, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila 14. decembra.

Član, ki se omenjene seje ne udeleži, plača 50 centov v društveno blagajno. Izvetsi so le bolniki in odaljeni člani.

Z bratskim pozdravom,

Anton Kaferle, tajnik.

Pittsburgh, Pa. Leto se nagiblje h koncu in treba bo začeti računati, da li smo kaj napredovali ali smo še vedno tam kot smo bili lansko leto. Gotovo je, da smo vsaki eni letu starejši, marsikateri izmed nas pa ima tudi malo bolj upognjen hrbet kot pred letom. Pa kaj hočemo, je že taka usoda, da smo le za orodje kapitalistov. Dokler živimo v takem družabnem redu, smo navezani na samopomoč in to najdemo najbolj gotovo v naših podpornih organizacijah. Te nam gotovo pomagajo, ka-dar smo v potrebi.

Bratje in sestre, naša J. S. K. Jednota spada v vrsto naj-boljših slovenskih podpornih organizacij. Skrbimo, da bo rastla in napredovala, da bo mogla vršiti svoje plemenito delo vedno v večjem obsegu. Pridobivajmo ji nove člane za odrasli in za mladinski oddelek. Po mojem mnenju je tudi v naši naselbini v tem oziru še dosti prilik.

Važno je tudi, da se udeležujemo sej, ker baš na društvenih sejah se lahko marsikaj do-brega ukrene za društvo in Jednoto. Glavno pa je, da ima vsak član ali članica pravočasno plačan asesment.

Člane in članice Združeni Slovenci, št. 183 JSKJ pozivljam, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila 14. decembra ob dveh po-poldne v navadnih prostorih. To bo zadnja seja v tem let

Lea Fatur.

VILEMIR

POVEST IZZA TURŠKIH BOJEV

(Nadaljevanje)

Tožna nista bila samo Vilemir in Janko. Amra, ki bi moral biti vesel na potu proti domu, je bil tudi potr. Saj je videl, kamor je pogledal, sledove turškega divjanja. Zakaj je naročil Mohamed svojim naslednikom, da širijo islam z ognjem in mečem? Resnici ni treba sile, v njej je moč, ki poraza razum. Resnica je lepota, lepa so njena dela. — Od bornih ribičev oznanjan, si je osvojil evangelij svet — ne z mečem in silo. — Osvobodil je sužnjika in ga zenačil z gospodarjem. Ni uničil kulture nobenega naroda, povzdignil, posvetil jo je v višji namen. Lepoti naj služi umetnost, resnico naj oznanjuje... Ponižal je Boga do človeškega vzdignil človeka do Boga. Kdo bi to umel? O Allah, razsvetli um!

"Moje kraljestvo ni od tega sveta," je rekel veliki prorok kristjanov, in: "Pojdite, učite!" Mohamed pa je velel: "Sekajte, palite, morite, podjarmite islamu svet!" ...

Mir je prinesel Kristus, Mohamed pa vojsko, smrt. Bogata kultura iztočnih Slovanov in Grkov je utonila v turškem barbarstvu... Taka dela niso bila lepa, ne morejo biti ljuba, vrta lepote in dobrte. Vzvišen v vsakem oziru je evangelij, kristjanov nad koronom, ki ga je imenoval Radivoj plod žive domišljije slavohlepnega človeka, skrpucan iz koscev drugih veroizpovedanj. Kaj, če ima Radivoj prav? Amra se je zdrznil nad svojimi mislimi in vzdihnil: "Odpustita, Allah in Mohamed! Povrnita mi mir?"

Roko na sreč, Amra! Reci: Ali ni bila postala tvoja duša nemirna proučiš grške in arabske modroslorce? Te ni podila nezadovoljnost v tvojo vero iz Carigrada na pohod v kristjanske dežele! Z usodno silo te je vleklo tjakaj. Branila je mati, ugovarjal očim... Pa ti si se spominjal stare, neznanne materice, ki je bila iz teh dežel... Nihče ne uide svoji usodi. Videl si v boju tiste, ki si jih poznal prej le kot zaničevane sužnje, in čudil si se njihovi hrabrosti... Videl si jih umirati v mukah... Kaj jih čaka onkraj groba, da hitro tako radi tja? Za nje ni Mohamedovega, telesne slasti polnega raja—nje čaka telesne mu umu, nepojmljivo... Uživali bodo Resnico in živeli večno v večnem, trojnjem Bogu... Zato trpijo za tega Boga, zato umirajo zanj. Le nizke, podle duše zapuščajo križ za časni blagor, ne iz prepričanja. Malo časti ima islam od tacih. Oni klepečejo sura korana, prebračajo svete knjige, se klanjajo proti Meki—a njih srce ne ve za to... In spomnil se je Amra svojega očima. Bil je renegat. Kot odpadnik se je povzel do visokih čast. Modro se je zdelelo to Amru, preden je poznai kristjane in njihovo vero—neumljivo mu je bilo zdaj, zaničevanje do očima se je oglašalo... Morda je slutil očim vse to—morda mu je branil zato na pohod, morda ga je zato zdaj tako počasi reševal...

Tako so jahali naši junaki, vsak zamišljen v svoje skribi. Janko se je tresel pri misli, da ne najde očeta več živega, Vilemira je mučil spomin na mater, morebitno snidenje z očetom in bližina rodne zemelje. — V Metliku so se odpočili. Mnogo je bilo tam mož, zbrani za varstvo meje. Vilemir jim je povedal, da se Turek najbrže ne vrne po tej strani. Možje, ki so spali že več dni z orožjem v roki, so sklenili počakati, da vrag ne pride in počne Metlike. — Dalje so jezdili potnikji skozi Hrvaško in kmalu je vstajala pred Vilemirem zibel njegovih dedov, slavna Bosna, viteška država. Plodna, ponosita pod križem—zdaj začrnela robinja polumeseca. Oslabljeno po domaćih, verskih sporih, jo je dal Bog v roke sovražniku, stokala je pod bitem, vendar upala rešitve. Sava jih je pozdravljala veselo šumeč; prestopili so jo pri Dvoru. Ob meji sta skočila Vilemir in Juro na konj in solzna poljubila rodna tla... Zdaj je jezdil Juro na strani mladega gospodarja, razkazoval mu sela in še ohranjene ali podrite gradove. Pokazal mu je bele dvore ob Neretvi, Drini in Uni, pod Klobukom, pri Jajcu, pod Prenj planino in rekel: "To je bila last kneza gospodarja—in tiste njive, tisti gozdi, tisti pašniki. Bogat je bil knez." Juro je pokazal mladeniču tudi kraj, kjer mu je bil iztrgal neznan paša nesrečno Jeleno in vzdihnil: "Bogove za katerim zidom je ugasnilo sonce lepote... O da si videl svojo mater!" In Vilemir je želel prodreti s pogledom gorovje in zidovje. — Mati... Nemara čaka, upa... Zrastel je sokol sin, pretelet bi planine, da reši mater... Kaj je čutilo mlađe srce na tej poti!

Iz zakajenih hiš so se pokazale in hitro izginile ženske glave. Videle so ago. Moški po polju in vaseh, visoki, močni, mrki in zagoreli, so pozdravljali arog in gledali zvedavo lepega mladeniča na njegovi desnici. Navzočnost Turkova jim je branila, da ni stopil nobeden h konju in vprašal: "Kam, gospodin? Noč se bliža, truden je konj, stopi pod mojo slabo streho!" Amra je slutil to, vedel je, da jezdil Vilemir po krajih, ki so bili last njegovega plemena. Zato je rekel Vilemirju, ko je zagledal Imotsko kulo:

"Jaz grem na konak k begu. Vsi ste povabljeni z menom."

Vilemirju je postal vroče. Uživa naj gostoljubnost bego v hiši očetov? Zahvalil se je: "Prenočeval bom pod milim nebom, Amra—ti pa pojdi in veseli se, da dobiš po tolikem času rojaka."

Amra je odjezdil. Vilemir se je ustavil na travniku pred vasjo, hlapci so napravili šator. Pod planino je pasel star pastir dolgodlake ovce po sočni travi. Juro ga je poklical in prihitel je. Iznenaden je gledal Jurota, oku se mu je ustavilo na Vilemirju. Juro se je smejal: "No, stari, kaj gledaš, se ti zdi znani naš gospod?"

"Vime bojel!" je vzklikal starec solzan in poljuboval rob mladeničeve sukunje. Bil je stari konjar Vladimirovič. Tresel se je od veselja, ko je pravil, kako je nosil Vilemira na rokah, a zdaj je tak junak. No, knez, gospod? Kako mu služi zdravje? Bog ga blagoslovil, nikoli ni pozabil bedneg starca.

Tisti večer so romali ljudje iz vseh bližnjih vasi k šotoru naših potnikov. Glas, da je mladi Vladimirovič tu, se je raznesel s čudovito hitrostjo. Po lepi slovenski navadi niso prišli praznoroki. Ta je prinesel kruha in soli, drugi mlado jagnje, tretji debelo ovco. Deklice so prinesle kite cvetja. Žene in možje so prispolabljali Vilemira zdaj materi, zdaj stricu, in spraševali so o Romani... Sedeli so okoli ognja. Hlapci so zaklali in pekli ovco v jagnje. Raja je tožila, da je hudo, hudo... Vrne naj se jasni knez. Zbero naj se hajduki okoli njega, oproste se Turkov, in kraljuje naj jim knez Vladimirovič. Mnogo je še hajdukov, mnogo jih bo, dokler bo Turek v deželi.

(Dajte prihodnjic.)

MEMORANDUM

sprejet na protestnem shodu,
28. septembra 1930 v Slovenskem Narodnem Domu, Cleveland, O.

V ogled strašnega in nečloveškega ravnanja fašistične vlade kraljevine Italije, v ogled tiranstva in brutalnosti fašističnih oblasti, katero izvajajo nad Jugoslavijo, posebno nad Slovenci v zasedenem ozemlju Gorice, Gradiščanske, Istre in v Trstu, sedaj imenovanju Julijski Imperij, in se posebno v ogled strašnega, civilizirana vlade nevredega dina, to je, izumitev starih mladih Slovencev—Franceta Marušiča, Zvonimirja Miloša Ferdinandina Bidolca in Franceta Vulenčiča, dne 6. septembra, 1930, v Esviži pri Trstu, s usojamo ameriški Jugoslaviani, svobodni državljanji Zemelj Amerik, zbrani na ljudskem shodu v Slovenskem narodnem domu v Clevelandu, Ohio, dne 28. septembra, 1930, predložiti ameriški javnosti. Ligi narodov in civilizirane svetu sponi, sledeci:

MEMORANDUM

V mesecu januarju, leta 1918, je zapisal pokojni predsednik Zednjenevih držav ameriških, Woodrow Wilson, ko se je razmotrivali italijanske meje v Juliji Benečiji, sledeci:

"... Ratifikacija italijanske meje se mora izvršiti samo na podlagi jasno definiranega narodnega lastinstva."

Italijanska vlada je v svojem memorandumu odgovorila na besede Woodrowa Wilsona, sledeci:

"Italijanska zahteva temelji na taki elementni justice, legitimnosti in modernacije, da se popolnoma izlaga s principi, katere je izrazil predsednik Wilson."

Ko je ukorakala italijanska armada ob podpisu predsednika svetovne vojne v kraju, kjer so prebivali izključno Slovenci v Hrvatiji, je vrhovni poveljnik italijanske kraljeve armade izdal na slovenski in hrvatski narod slednjo okrožnico:

"Slovenci! Italija, velika država Svobode. Vam daje ista civilna prava, katera daje svojim drugim državljanom. Ona Vam bo dala sole v VASEM LASTNEM JEZIKU, in to VEC SOL kot Vam jih je dala Avstrija. Vaša vera se spušča, ker je katoliška vera, ki je vora Italije. Slovenci, bodite prepričani, da bo Italija, velika in zmagoščljiva, skrbela za svoje državljane, NE GLEDE NA TO. KAKŠNA JE NJIH NARODNOST?"

Dne 1. decembra 1919, je kralj obljubil v svojem prestolnem govoru, da bo Italija respektirala avtonomije institucije.

Dne 27. septembra 1919, je M. Titon, tedanj ministerki predsednik, v parlamentu izrekal največjo in najsvetanciščo obljubo, da bo italijanska vlada spoštovala pravice manjinskih narodov, ko je dejal:

"Vsem stipulacijam, katere zavzemajo mirovno pogodbo, so Poljska, Češkoslovaška, Rumunija in Srbijska, prisilenje, da respektirajo jezik, religijo, kulturo, sole in vse liberalne institucije svojih manjšin, in ABSOLUTNO POTREBNO JE DA SE TE STIPULACIJE ALI DOLOČBE NATANČNO IN LEGALNO IZPOLNUJEJO."

"Italija, ena velesi, NI vezana po nobeni juridični pogodbi to stipulaciji ali dolobe izpolnjevat, toda, po mojem prepričanju, je ONA obvezana po CASTI SVOJIH LIBERALNIH TRADICIJ, ki so njena slava in privilegij ratnatih enako.

"Ljudstvo drugih narodnosti, ki je nam zdrženo, naj spozna, da je vsaka IDEJA ZATIRANJA ALI RAZNARODOVANJA NAM POPOLNOMA TUJA; da bodo njih jezik v kraljevini in takoj drugi dan je plačal slovenski narod z ločinom Italijana s tem, da so fašisti pozeli Narodni dom pri Sv. Ivanu pri Trstu in sekološko dvoranjo v Rojani ter zlorobljeni ljudstvo in ga izločili v hrabrosti."

Ta novica, da Slovenec izropava trupla padilih italijanskih vojakov, se je raznesla kot blisk po vsej Italiji in takoj drugi dan je plačal slovenski narod z ločinom Italijana s tem, da so fašisti pozeli Narodni dom pri Sv. Ivanu pri Trstu in sekološko dvoranjo v Rojani ter zlorobljeni ljudstvo in ga izločili v hrabrosti.

Na vedeni facu so le majhen del strahot v zadržanju Slovencev in Hrvatov, ki so bili že predloženi manjšinsku odboru Lige narodov, kar pa ni prisko v sirsno javnost. Obljubljamo pa, da bomo izlosili pred kulturni svet v posebnem memorandumu vsa zlorobljenia fašistične vlade slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.

Do Slovenec in Hrvati brezpravna masa, ki nima pravice do začetne zakonice, se pa sečno zrcali v zahrbnički ekskurziji Vladimira Gortana, ki je bil ustreljen 17. oktobra 1929 in pa trajedija, ki se je zavrsila 6. septembra 1930, ko so ustretili stiri slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.

Na vedeni facu so le majhen del strahot v zadržanju Slovenec in Hrvatov, ki so bili že predloženi manjšinsku odboru Lige narodov, kar pa ni prisko v sirsno javnost. Obljubljamo pa, da bomo izlosili pred kulturni svet v posebnem memorandumu vsa zlorobljenia fašistične vlade slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.

Na vedeni facu so le majhen del strahot v zadržanju Slovenec in Hrvatov, ki so bili že predloženi manjšinsku odboru Lige narodov, kar pa ni prisko v sirsno javnost. Obljubljamo pa, da bomo izlosili pred kulturni svet v posebnem memorandumu vsa zlorobljenia fašistične vlade slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.

Ameriški Jugoslaviani, državljanji velike in demokratične republike, ki uživamo vse pravice svobodnega naroda in državljanstva, mi, ki uživamo konstitucionalno zaščito v vseh službenih kot vsak turist državljan; mi, ki uživamo absolutno kulturno avtonomijo ter s tem smatrali enakovrednim svojim državljanom. Mi, ameriški Jugoslaviani, zavetujemo za naše rojake v Italiji, nje manj in nje več kot narodno in kulturno avtonomijo in enakovrednost z drugimi narodi!

Na vedeni facu so le majhen del strahot v zadržanju Slovenec in Hrvatov, ki so bili že predloženi manjšinsku odboru Lige narodov, kar pa ni prisko v sirsno javnost. Obljubljamo pa, da bomo izlosili pred kulturni svet v posebnem memorandumu vsa zlorobljenia fašistične vlade slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.

Na vedeni facu so le majhen del strahot v zadržanju Slovenec in Hrvatov, ki so bili že predloženi manjšinsku odboru Lige narodov, kar pa ni prisko v sirsno javnost. Obljubljamo pa, da bomo izlosili pred kulturni svet v posebnem memorandumu vsa zlorobljenia fašistične vlade slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.

Na vedeni facu so le majhen del strahot v zadržanju Slovenec in Hrvatov, ki so bili že predloženi manjšinsku odboru Lige narodov, kar pa ni prisko v sirsno javnost. Obljubljamo pa, da bomo izlosili pred kulturni svet v posebnem memorandumu vsa zlorobljenia fašistične vlade slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.

Na vedeni facu so le majhen del strahot v zadržanju Slovenec in Hrvatov, ki so bili že predloženi manjšinsku odboru Lige narodov, kar pa ni prisko v sirsno javnost. Obljubljamo pa, da bomo izlosili pred kulturni svet v posebnem memorandumu vsa zlorobljenia fašistične vlade slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.

Na vedeni facu so le majhen del strahot v zadržanju Slovenec in Hrvatov, ki so bili že predloženi manjšinsku odboru Lige narodov, kar pa ni prisko v sirsno javnost. Obljubljamo pa, da bomo izlosili pred kulturni svet v posebnem memorandumu vsa zlorobljenia fašistične vlade slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.

Na vedeni facu so le majhen del strahot v zadržanju Slovenec in Hrvatov, ki so bili že predloženi manjšinsku odboru Lige narodov, kar pa ni prisko v sirsno javnost. Obljubljamo pa, da bomo izlosili pred kulturni svet v posebnem memorandumu vsa zlorobljenia fašistične vlade slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.

Na vedeni facu so le majhen del strahot v zadržanju Slovenec in Hrvatov, ki so bili že predloženi manjšinsku odboru Lige narodov, kar pa ni prisko v sirsno javnost. Obljubljamo pa, da bomo izlosili pred kulturni svet v posebnem memorandumu vsa zlorobljenia fašistične vlade slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.

Na vedeni facu so le majhen del strahot v zadržanju Slovenec in Hrvatov, ki so bili že predloženi manjšinsku odboru Lige narodov, kar pa ni prisko v sirsno javnost. Obljubljamo pa, da bomo izlosili pred kulturni svet v posebnem memorandumu vsa zlorobljenia fašistične vlade slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.

Na vedeni facu so le majhen del strahot v zadržanju Slovenec in Hrvatov, ki so bili že predloženi manjšinsku odboru Lige narodov, kar pa ni prisko v sirsno javnost. Obljubljamo pa, da bomo izlosili pred kulturni svet v posebnem memorandumu vsa zlorobljenia fašistične vlade slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.

Na vedeni facu so le majhen del strahot v zadržanju Slovenec in Hrvatov, ki so bili že predloženi manjšinsku odboru Lige narodov, kar pa ni prisko v sirsno javnost. Obljubljamo pa, da bomo izlosili pred kulturni svet v posebnem memorandumu vsa zlorobljenia fašistične vlade slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.

Na vedeni facu so le majhen del strahot v zadržanju Slovenec in Hrvatov, ki so bili že predloženi manjšinsku odboru Lige narodov, kar pa ni prisko v sirsno javnost. Obljubljamo pa, da bomo izlosili pred kulturni svet v posebnem memorandumu vsa zlorobljenia fašistične vlade slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.

Na vedeni facu so le majhen del strahot v zadržanju Slovenec in Hrvatov, ki so bili že predloženi manjšinsku odboru Lige narodov, kar pa ni prisko v sirsno javnost. Obljubljamo pa, da bomo izlosili pred kulturni svet v posebnem memorandumu vsa zlorobljenia fašistične vlade slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.

Na vedeni facu so le majhen del strahot v zadržanju Slovenec in Hrvatov, ki so bili že predloženi manjšinsku odboru Lige narodov, kar pa ni prisko v sirsno javnost. Obljubljamo pa, da bomo izlosili pred kulturni svet v posebnem memorandumu vsa zlorobljenia fašistične vlade slovenske fante nekaj ur po izrazu obsoede.